

Strategidokument för Energiforsks standardiseringsarbete

Inledning

Detta dokument beskriver strategin för Energiforsks standardiseringsverksamhet, där bakomliggande tankar beskrivs till varför vi engagerar olika tekniska kommittéer och vad som händer om vi inte är deltar.

Standarder är viktiga för den svenska energibranschen samt för Sverige som nation. För Sverige, som är ett på många sätt unikt land, är standardiseringen en förutsättning för att säkerställa att produkter är anpassade till våra förhållande. Standarder främjar användande och innovation genom att öppna en väg till marknaden för nyutvecklade produkter och tjänster.

Denna strategi visar på:

- hur vi kostnadseffektivt ska hävda svenska användarintressen på den internationella standardiseringsarenan
- hur vi ska agera för att standardiseringen ska fungera så effektivt som möjligt och tillgodose energibranschens behov

Denna strategi bygger på:

- öppenhet
- ett brett deltagande
- att hela energibranschen i Sverige omfattas

Strategin riktar sig mot aktiva aktörer inom standardiseringsområdet men även parter som kan påverka och fullfölja strategin. Förhoppningsvis uppmuntrar och engagerar vår strategi samtliga inom standardiseringsområdet. Det grundläggande syftet är att standardiseringsarbetet ska bidra till till bransch- och samhällsnytta.

Vision och Mål

Vår vision är att Energiforsks engagemang i standardiseringsarbetet ska bidra till att svenska förutsättningar och användaraspekterna beaktas i utformningen av nya standarder.

Målsättningen för programmet är att genom påverkan av nya standarder och genom spridning av information från verksamheten erhålla en hållbar utveckling.

Strategi

Svenska intressenter är föredömen i att dra nytta av standarder för att stärka landets konkurrenskraft och skapa bransch- och samhällsnytta.

Standardisering är ett verktyg för att utveckla ett samhälle med effektivt resursutnyttjande. Standardiseringens övergripande idé är att, på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt, sätta kravnivåer för varor, tjänster och processer som leder till god funktion, hög säkerhet och jämförbarhet, samt att bidra till ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling.

Tre fokusområden

Standardiseringens samtliga parter behöver engageras gemensamt i tre områden; proaktivitet, användbarhet och kunskap.

Proaktivitet

För att den svenska energibranschen ska uppnå inflytande krävs aktiva intressenter, strategiska satsningar och proaktivitet. När standardiseringsfrågor identifieras, som kan bli viktiga för Sverige, ska det finnas förutsättningar för att tillräckligt snabbt kunna fatta beslut om ett engagemang.

Standardiseringsarbetet ska beakta samhällsutvecklingens krav som t.ex. hållbarhetsaspekterna. Utveckling innebär ofta integration mellan olika kunskapsområden. När standarder från olika områden interagerar bra, har samarbete i standardiseringsarbetet fungerat väl. För att uppnå ett väl genomfört resultat, krävs aktiva insatser av informationspridning och samordning. Sverige har möjlighet att ta en ledande roll i standardiseringen genom att bl.a. arbeta för att standarder med beröringspunkter blir samordnade. Ett sätt att leda utvecklingen och säkerställa att svenska förslag finns med framöver, är att skapa nya standarder för ett område. Ett aktivt deltagande i utvalda områden och bevakning av det stora flertalet områden är en god väg till detta.

Sverige ska ha stort inflytande internationellt. Ett proaktivt agerande är att delta i internationella nätverk, ha företrädare i ledande roller och ordförandeskap i strategiska kommittéer.

Standarder ska utvecklas av grupper med kunskap och erfarenhet av området. För att möjliggöra deltagande måste det vara lätt att få information om standardiseringsarbetet och att delta. Trygga finansieringsformer måste finnas på plats för att engagera nödvändig kompetens.

Standardiseringsorganisationer bör samarbeta med branschorganisationer för att sprida information. Arbetet med att utveckla standarder ska ske på ett öppet sätt.

Användbarhet

Standarder är ett effektivt instrument för att uppnå samstämmig utveckling av komponenter och metoder inom en bransch. Den svenska energibranschen, med kostsamma investeringar i speciell miljö, har stor nytta att svenska aspekter är inarbetade i standarder som används av branschens leverantörer.

Standarder blir värdefulla först när de används. Det ska därför vara enkelt att få tillgång till, förstå och använda standarder, men också att användaraspekten funnits med vid framtagningen av standarder. I standardiseringstexter ska begrepp brukas konsekvent för att underlätta förståelsen samt att det ska finnas svensk översättning där det är relevant.

Det ska vara självklart att standardtexten utformas klart och tydligt och är anpassad för målgruppen.

Kunskap

Kunskap om standarders nytta är viktigt för ett effektivt svenskt standardiseringsarbete. För att standarder ska få hög kvalitet, behövs ett brett engagemang inklusive chefer som uppmuntrar standardiseringsarbetet.

Standardisering är av intresse för det svenska samhället. En förutsättning för att driva ett välfungerande standardiseringsarbete är att sprida information och på så sätt skapa förståelse för detta arbete.

Enkelt uttryckt är standarder gemensamma lösningar på återkommande problem. Ett gemensamt forum som Energiforsk hanterar informationspridning till målgrupper och när det finns behov av extraordinära satsningar, försöka lösa det. Det är standarder som driver utvecklingen. För att få förståelse för vad som kommer att ske framöver, behövs insikt i de kommande standarder som är viktiga.

De tekniska kommittéerna som utvecklar standarder hanterar deltagandet genom organisationerna SEK Elstandard och SIS. Ett aktivt deltagande i en kommitté eller på en ledande post medför att energibranschen kan påverka i de standarder som skapas och etableras. Insikt om vikten av standardiseringsarbete är en förutsättning för att beslutsfattare ska prioritera att kompetenta resurser får delta i standardiseringsprocessen.

Standardiseringsorganisationerna SEK Elstandard och SIS har huvudansvaret för att sprida information om nya standarder, användningen av standarder och vilka fördelar energibranschen har av ett deltagande.

Målgrupper – vem är intresserad?

Företagsledning

När beslutsfattare har insikt och kunskaper om standardiseringsarbetet och dess nyttor, kan de avgöra när och hur standarder främjar verksamheten. De kan också då prioritera och uppmuntra egna experters medverkan i standardiseringsarbetet.

Experter

När olika experter som ansvarar för verksamhetens funktionalitet och framtidskompatibilitet, engagerar sig i standardiseringsarbetet på ett, utifrån energibranschen sett, strukturerat sätt, säkerställes effektivt användande av resurser samt att viktig information sprids.

Forskning

När forskare och entreprenörer använder standarder i sitt arbete, blir deras resultat kompatibelt med befintliga produkter och tjänster, d.v.s. mognadsgraden på marknaden ökar.

Myndigheter

När myndigheter har kunskaper om standarder kan de använda dessa som stöd i tillsynsarbetet och vid offentlig upphandling.